

Indberetning af vildtudbytte for jagt- sæsonen 2014/15 – første sæson med reglen om ”vildtudbytte før jagttegn”

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 23. maj 2016

Tommy Asferg

Institut for Bioscience

Rekvirent:
Naturstyrelsen
Antal sider: 7

Faglig kommentering:
Aksel Bo Madsen
Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Indhold

Indledning	3
Materiale	3
Resultater	4
Diskussion	5
Referencer	6
Appendix 1	7

Indledning

Personer med dansk jagttegn er lovmæssigt forpligtet til at indberette personligt nedlagt vildt til Den Danske Vildtudbyttestatistik. Denne regel har været gældende siden statistikkens indførelse i begyndelsen af 1940'erne (Strandgaard 1962). Selv om der har været pligt til at indberette nedlagt vildt, så har der for hver jagtsæson manglet indberetning fra en større eller mindre andel af jagttegnsløserne, i nogle sæsoner helt op omkring 40 % (Asferg 2008). Forsømmelighed med hensyn til indberetning har ikke været forbundet med nogen form for sanktion over for jægerne.

Fra og med 2015 er der imidlertid indført en ændring i "Lov om jagt og vildtforvaltning", som betyder, at det lovpligtige jagttegn, som skal fornys for hver jagtsæson, først kan fornys, når jægeren har indberettet vildtudbytte for den foregående sæson (Lov nr. 1373 af 16/12/2014). Tidligere undersøgelser har vist, at ca. 92 % af jagttegnsløserne i en given jagtsæson også løser jagttegn i den efterfølgende sæson (Asferg 2000), så efter indførelsen af den nye regel om "vildtudbytte før jagttegn" forventes indberetningsprocenten at blive mindst 92.

Et jagttegn gælder fra 1. april i et givet år til 30. april året efter, dvs. i 13 måneder. Overlappet på en måned i forhold til den efterfølgende jagtsæson er lagt ind for at sikre, at der er tid til at gennemføre den praktiske procedure vedrørende fornyelse af jagttegnet, så de jægere, der er forpligtet til det, til hver en tid har et gyldigt jagttegn. Det gælder bl.a. jægere, der har en riffel, eller som har ammunition liggende i våbenskabet. Jægere, som kun har et haglgevær, kan derimod vente med at forny jagttegnet, indtil de skal på jagt. Og eftersom indberetning af vildtudbytte blot skal ske, før jagttegnet bliver fornyet, så kan en jæger, der har haft jagttegn i jagtsæsonen 2014/15, teoretisk set vente med at forny sit jagttegn – og dermed også vente med at indberette vildtudbytte – indtil marts 2016, dvs. et helt år efter afslutningen af den jagtsæson, som indberetningen drejer sig om.

Indførelse af reglen om "vildtudbytte før jagttegn" betyder således, at vi kan forvente at få indberetning fra "stort set alle" jagttegnsløserne, men hvis vildtudbyttestatistikken skal baseres på så mange indberetninger som muligt, betyder det samtidigt, at statistikken for en given jagtsæson først vil kunne udarbejdes et år efter afslutningen af den pågældende sæson.

Formålet med dette notat er 1) at opstille en oversigt over det tidsmæssige forløb af indberetningen af de lovpligtige vildtudbytteoplysninger for jagtsæsonen 2014/15, 2) at give en vurdering af tabet af information og graden af usikkerhed, hvis vildtudbyttestatistikken baseres på mindre end det fulde datasæt for at kunne blive offentliggjort på et tidligere tidspunkt, og 3) at foreslå en procedure for udarbejdelse og offentliggørelse af Vildtudbyttestatistikken.

Materiale

De centrale databaser med jagttegnsløserne og vildtudbytteindberetninger ejes og drives af Miljøministeriet (Center for Informatik). Vildtudbyttestatistikken udarbejdes af Aarhus Universitet (DCE – Nationalt Center for Energi og Miljø, Institut for Bioscience) på basis af udtræk fra disse databaser (fx Asferg 2015). Nærværende rapport er baseret på udtræk af data for jagtsæsonen 2014/15, henholdsvis 23/4, 18/6 og 4/11 2015 og 12/4 2016 (Tabel 1 og Appendix 1). I hvert udtræk var der to filer med vildtudbytteoplysninger,

henholdsvis lovpligtige vildtudbytteindberetninger (vildtart, antal, kommune) og frivillige, detaljerede vildtudbytteoplysninger (køn, alder, vægt m.v. af nedlagt vildt). Hertil kommer en fil med jagttegnsløserne, men denne datamængde ændrer sig ikke efter sæsonens udløb, så her var det kun relevant med ét udtræk.

Jægerne var på forhånd orienteret på forskellig vis om reglen om "vildtudbytte før jagttegn". Den 18/2 2016 sendte Naturstyrelsen en rykker til de 8.620 jagttegnsløserne, der på det tidspunkt endnu ikke havde indberettet vildtudbytte.

Resultater

Der var i alt 177.841 jagttegnsløserne i jagtsæsonen 2014/15. Ultimo april 2015 havde 84,7 % af disse indberettet vildtudbytte (Tabel 1). To måneder senere, medio juni, var der kommet indberetning fra 91,5 % af jagttegnsløserne og medio november 2015 fra 93,6 %. Og endelig var der medio april 2016 kommet indberetning fra 96,8 % af jagttegnsløserne, svarende til 172.211 jægere.

Tabel 1 viser endvidere, at der ved dataudtrækket i april 2015 var indberettet i alt 2.195.845 stykker vildt, og at dette tal steg til 2.310.783 ved udtrækket i april 2016. Set over hele sæsonen var der 54,0 % af jægerne, der fik udbytte, og de nedlagde i gennemsnit 24,8 stykker vildt.

Tabel 1. Antal indberetninger, indberetningsprocent, antal jægere med udbytte > 0, antal jægere med detaljeret indberetning samt detaljeret udbytte ved udtræk af data fra Vildtudbyttestatistikken for jagtsæsonen 2014/15. I februar 2016 blev der udsendt rykker til de jægere, som på det tidspunkt ikke havde indberettet vildtudbytte, se tekst.

Dataudtræk	23/4-15	18/6-15	4/11-15	12/4-16
Antal jægere med indberetning	150.623	162.757	166.387	172.211
Indberetningsprocent	84,7	91,5	93,6	96,8
Antal jægere med udbytte > 0	86.988	91.284	92.420	93.013
Procent med udbytte	57,8	56,1	55,5	54,0
Udbytte*	2.195.845	2.285.741	2.301.321	2.310.783
Udbytte pr. jæger	25,2	25,0	24,9	24,8
Antal jægere med detaljeret indberetning	36.360	37.906	38.138	38.466
Detaljeret udbytte	103.534	107.018	107.440	108.138

Bemærk *: Udbytte baseret på de rå indberetninger, dvs. uden udrensning af åbenlyst forkerte indberetninger og derfor sandsynligvis marginalt forskellig fra den endelige vildtudbyttestatistik, som publiceres senere.

I Tabel 2 er tallene fra Tabel 1 brudt op, så de viser tilvæksten af data hen over de fire dataudtræk for jagtsæsonen 2014/15. Der var en klar sammenhæng mellem tidspunktet for indberetning og så andel med udbytte: Jo senere indberetning, jo lavere andel med udbytte (Tabel 2). Samme tendens gælder for det gennemsnitlige udbytte, som dog steg lidt fra dataudtrækket i november 2015 til april 2016, muligvis en effekt af den rykker, der blev sendt ud i februar 2016.

Tabel 2. Tilvækst af data for hver af de fire dataudtræk for jagtsæsonen 2014/15.

Tilvækst af data	23/4-15	18/6-15	4/11-15	12/4-16	Total
Antal jægere med indberetning	150.623	12.134	3.630	5.824	172.211
Antal jægere med udbytte>0	86.988	4.296	1.136	593	93.013
Procent med udbytte>0	57,8	35,4	31,3	10,2	54,0
Udbytte	2.195.845	89.896	15.580	9.462	2.310.783
Udbytte pr. jæger	25,2	20,9	13,7	16,0	24,8
Antal jægere med detaljeret indberetning	36.360	1.546	232	328	38.466
Detaljeret udbytte	103.534	3.484	422	698	108.138

Med den nye regel om "vildtudbytte før jagttegn" får man naturligvis flest vildtudbytteindberetninger for en given sæson, hvis man fortsætter dataindsamlingen gennem hele den periode, hvor jægerne kan forny deres jagttegn, dvs. til og med 31/3 året efter afslutningen af den sæson, som vildtudbytteindberetningen drejer sig om. Tabel 3 viser, hvor mange indberetninger, der ville gå tabt for sæsonen 2014/15, hvis indsamlingen af data var blevet afbrudt på et tidligere tidspunkt end april 2016. Hvis indsamlingen af data fx var blevet indstillet i juni 2015, så ville indberetninger fra 9.454 jægere med et udbytte på 25.042 stykker vildt ikke være nået frem til Vildtudbyttestatistikken, skønsmæssigt beregnet ud fra april 2016-datasættet. Det svarer til et "tab" på ca. 5,5 % af indberetningerne og ca. 1,1 % af det indberettede udbytte. Tilsvarende ville der være et tab på 1,5 % af de detaljerede indberetninger, indeholdende 1,0 % af det detaljerede udbytte (Tabel 3).

Tabel 3. Datatab ved udtræk af data tidligere end april 2016.

Dataudtræk	23/4-15	18/6-15	4/11-15
Antal jægere med indberetninger	21.588	9.454	5.824
Procent	12,5	5,5	3,4
Antal jægere med udbytte	6.025	1.729	593
Procent	6,5	1,9	0,6
Udbytte	114.938	25.042	9.462
Procent	5,0	1,1	0,4
Udbytte pr. jæger	19,1	14,5	16,0
Antal jægere med detaljeret indberetning	2.106	560	328
Procent	5,5	1,5	0,9
Detaljeret udbytte	4.604	1.120	698
Procent	4,3	1,0	0,6

Diskussion

Det primære mål med at indføre reglen om "vildtudbytte før jagttegn" var at få alle jagttegnsløserne til at efterleve den lovmæssige forpligtelse til at indberette vildtudbytte. Med en indberetningsprocent på 96,8 må dette mål siges at være nået. Forventningen om en indberetningsprocent på mindst 92, fordi ca. 92 % af jagttegnsløserne i en given sæson også løser jagttegn i den føl-

gende sæson (Asferg 2000), blev således også indfriet. Indberetningsprocenten var over 92 allerede i begyndelsen af november (93,6 %, Tabel 1), dvs. inden der blev sendt rykkere ud i februar 2016. Efterfølgende svarede 4.703 jægere (54,6 %) på rykkeren, og det har givetvis har bidraget til at hæve den endelige indberetningsprocent til 96,8.

Med en indberetningsprocent på 96,8 for jagtsæsonen 2014/15 mangler der indberetning fra 3,2 %, svarende til 5.630 jagttegnsløserne. Hvis man går ud fra, at disse jægere højst har haft et udbytte på niveau med de jægere, der indberettede vildtudbytte fra 4/11 2015 til 18/4 2016, hvor 10,2 % havde udbytte og det gennemsnitlige udbytte var 16,0 (Tabel 2), så har deres samlede udbytte været mindre end 10.000. Det svarer til mindre end 0,5 % af det samlede vildtudbytte for sæsonen, og det er endda sandsynligt, at det er væsentligt mindre. Der er således ikke behov for at forsøge at korrigere vildtudbyttet for de få manglende indberetninger, jf. argumentation i Asferg 2015.

Vildtudbyttestatistikken bliver naturligvis mere retvisende for jagtudbyttet jo mere komplet, det bagvedliggende datasæt er. Set fra denne synsvinkel bør vildtudbyttestatistikken for en given jagtsæson derfor udarbejdes på grundlag af det mest komplette datasæt, dvs. de data der kan trækkes ud i april måned året efter den pågældende sæson. Der er imidlertid stor efterspørgsel efter de nyeste data fra Vildtudbyttestatistikken, herunder også de detaljerede oplysninger, så snart jagtsæsonen er slut, så ud fra denne synsvinkel bør vildtudbyttestatistikken udarbejdes – og offentliggøres – så hurtigt, som det er fagligt forsvarligt.

En pragmatisk måde at imødekomme begge ønsker kunne være at trække data ud for en given jagtsæson medio juni og udarbejde en foreløbig vildtudbyttestatistik, som kunne offentliggøres omkring 1. juli, dvs. tre måneder efter sæsonens afslutning. Primo april i det følgende år kunne man så udtrække det "komplette" datasæt for den pågældende sæson og udarbejde den endelige vildtudbyttestatistik, som kunne offentliggøres omkring 1. juli sammen med den foreløbige statistik for den efterfølgende sæson og så fremdeles, dvs. én samlet afrapportering pr. år. Vurderet ud fra erfaringerne fra den første sæson med "vildtudbytte før jagttegn" vil forskellen på den foreløbige og endelige statistik formentlig blive meget beskeden. Forskellen for sæsonen 2014/15 var i størrelsesordenen 25.000 stykker vildt, svarende til omkring 1 % af det samlede vildtudbytte – en usikkerhed, som formentlig er mindre end den, der i øvrigt knytter sig til jagternes indberetninger.

Referencer

Asferg T (2000) Vildtudbyttet i Danmark i jagtsæsonen 1999/2000. Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 343. 31 s.

Asferg T (2008) manglende indberetninger til vildtudbyttestatistikken i jagtsæsonen 2006/07. Aarhus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 656. 21 s.

Asferg T (2015) Foreløbig vildtudbyttestatistik for jagtsæsonen 2014/15. Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet. 9 s.

Strandgaard H (1962) Vildtudbyttet i Danmark I. Danske Vildtundersøgelser, hæfte 9. 120 s.

Appendix 1

Beskrivelse af indhold og format af datafiler modtaget fra CFI/Naturstyrelsen for jagtsæsonen 2014/15. Pipe-separerede filer(*.csv), sorteret efter felt#2 = jæger-id.

Sending	Dato/Indhold	Antal datalinjer		Bemærkning
1	23/4 2015			
	Jagttegnsløsere	177.841		1 startlinje med field labels
	Lovpligtig vildtudbytte-indberetning	402.303		1 startlinje med field labels
	Frivillig detalje-indberetning	90.373		1 startlinje med field labels
2	18/6 2015			
	Lovpligtig vildtudbytte-indberetning	422.512		1 startlinje med field labels
	Frivillig detalje-indberetning	93.328		1 startlinje med field labels
3	4/11 2015			
	Lovpligtig vildtudbytte-indberetning	427.511		1 startlinje med field labels
	Frivillig detalje-indberetning	93.677		1 startlinje med field labels
4	12/4 2016			
	Lovpligtig vildtudbytte-indberetning	434.361		1 startlinje med field labels
	Frivillig detalje-indberetning	94.282		1 startlinje med field labels